

nolohichnoho universytetu. Serii «*Ekonomichni nauky*», no. 3 (2015): 78-84.

Pavlikov, V. V., and Natroshvili, R. N. "Svitovyi dosvid lizynhovoi intehratsii i praktyka realizatsii lizynhovoho nakopychennia v Ukraini" [World Experience of Leasing Accumulation and Practice of Realization of Leasing Accumulation in Ukraine]. *Visnyk KNUTD*, no. 5 (2010): 134-140.

https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/5890/1/Bul2010_N5T5_P134-140.pdf

Podolchak, N. I. "Problemy lizynhovoi diialnosti v Ukraini" [Problems of Leasing Activity in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*, no. 599 (2007): 142-149. http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/35544/1/22_142-149.pdf

УДК 368.01:339
JEL: G22; G32; H12; I13

СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

©2021 ВЛАСЮК С. А.

УДК 368.01:339
JEL: G22; G32; H12; I13

Власюк С. А. Страхувий менеджмент в умовах глобалізаційних процесів в Україні

Найефективнішим інструментом управління ризиками, який може захистити як фізичних осіб, так і суб'єктів підприємницької діяльності від фінансових ризиків, що виникають унаслідок різних непередбачених ситуацій, виступає страхування. Своєю чергою, розширення горизонтів страхового ринку вимагає чіткості та злагодженості в діяльності страхових компаній, а тому актуальним постає дослідження чинників, що напругу впливають на менеджмент страхових організацій. З'ясовано, що однією із форм контролю ризиків виступає страховий менеджмент, який включає в себе виявлення, оцінку та інтервенцію ризиків, тобто оборонну стратегію для підготовки до несподіваного, що регламентується нормативно-правовими документами, і втілення принципів і вчень, які є загальноприйнятими. Виявлено, що основні методи страхового менеджменту, такі як уникнення, збереження, розподіл, передача, запобігання та зменшення втрат, – можуть застосовуватися до всіх площин діяльності як фізичних осіб, так і суб'єктів підприємницької діяльності, і можуть окупитися в довгостроковій перспективі. Розвиток страхового ринку в Україні в перспективі можливий завдяки впровадженню ефективного механізму страхового менеджменту на основі системного аналізу й ефективного контролю на макро- та мікрорівнях. Упроваджуючи план управління ризиками та розглядаючи різні потенційні ризики чи події до їх виникнення, суб'єкти господарювання можуть заощадити власні кошти та захистити своє майбутнє завдяки своєчасному встановленню певних контурів, щоб уникнути потенційних загроз, мінімізувати їх вплив у разі їх виникнення та впоратися з результатами.

Ключові слова: страхування, страховий менеджмент, страхова діяльність, ризик, управління ризиками, COVID-19.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-207-212>

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 9.

Власюк Світлана Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Уманський національний університет садівництва (вул. Інститутська, 1, Умань, 20305, Україна)

E-mail: vlasuiks@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3416-3444>

UDC 368.01:339
JEL: G22; G32; H12; I13

Vlasyuk S. A. Insurance Management in Terms of Globalization Processes in Ukraine

Insurance represents the most efficient risk management instrument that can protect both individuals and business entities from financial risks arising from various unforeseen situations. In turn, expanding the horizons of the insurance market requires clarity and coherence in the activities of insurance companies, and therefore studying the factors that directly affect the management of insurance organizations appears relevant. It is found that one of the forms of risk control is insurance management, which includes the detection, assessment and intervention of risks, that is, a defense strategy for preparing for the unexpected events, as it is regulated by normative legal acts, and the implementation of principles and doctrines that are generally accepted. It is identified that the main methods of insurance management, such as avoidance, preservation, distribution, transfer, prevention and reduction of losses, can be applied to all areas of activity of both individuals and business entities, and can pay off in the long term. The development of the insurance market in Ukraine in the future is possible due to the introduction of an effective mechanism of insurance management based on system analysis and effective control at macro and micro levels. By implementing a risk management plan and considering various potential risks or events before they occur, economic entities can save their own money and protect their future by timely setting of certain contours in order to avoid potential threats, minimize their impact in case of their occurrence, and cope with the results.

Keywords: insurance, insurance management, insurance activity, risk, risks management, COVID-19.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 9.

Vlasyuk Svitlana A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Uman National University of Horticulture (1 Instyuttska Str., Uman, 20305, Ukraine)

E-mail: vlasuiks@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3416-3444>

Найефективнішим інструментом управління ризиками, який може захистити як фізичних осіб, так і суб'єктів підприємницької діяльності від фінансових ризиків, що виникають унаслідок

різних непередбачених ситуацій (які можуть походити з найрізноманітніших джерел, включаючи фінансову невизначеність, юридичні зобов'язання, помилки стратегічного управління, аварії та стихійні лиха),

виступає страхування. Своєю чергою, розширення горизонтів страхового ринку вимагає чіткості та злагодженості в діяльності страхових компаній, а тому актуальним постає дослідження чинників, що напряму впливають на менеджмент страхових організацій.

Теоретичні та прикладні аспекти діяльності страхового ринку знайшли своє відображення в роботах вітчизняних і зарубіжних учених, серед яких: Внукова Н., Говорушко Т., Гренц Т., Крамер Б., Матвійчук А., Мних М., Осадець С., Петтерсон Б., Пірсон К., Пліса В., Самуельсон П., Федоренко В., Яворська Т. та ін. Проте у своїх доробках автори, зазвичай, розкривають питання діяльності страхових компаній та страхових продуктів, а теоретичний підхід до дієвості страхового менеджменту залишається недостатньо дослідженим. Відсутність єдиного підходу до визначення сутності страхового менеджменту, своєю чергою, знижує дієвість застосування методів управління страховою діяльністю загалом.

Метою статті є створення ефективного страхового менеджменту, який поєднується з іншими методами управління ризиками для забезпечення безперервності діяльності на основі оптимального співвідношення ризик – віддача, відповідаючи мінімальним завданням та обставинам сучасного страхового простору.

Як і будь-яка інша діяльність, страхова діяльність вимагає управління. Забезпечення фінансової стійкості та ліквідності страхових організацій, експансія їх позицій на страховому ринку окреслює певні напрями менеджменту страхових операцій, оцінки прибутковості, виявлення резервів для ефективних рішень у перспективі базуються на фінансово-економічному аналізі [1].

Важливим фактором впливу на фінансову стійкість страхової компанії є якість її страхового порт-

феля (величина, стійкість, структура) та його тарифна політика. Вагомим також є досягнення стійкого ефекту відношення ≥ 1 між договорами, у яких закінчується термін, і новоукладеними, що, своєю чергою, напряму впливає на страхову суму, величину ризику та тривалість строку страхування.

Страхові компанії за обсягом сформованих активів серед інших посередників ринку фінансових послуг до 2015 р. були на першому місці, проте вже за підсумками 2015–2020 рр. відбулося суттєве зменшення активів страховиків (табл. 1).

Кількість страхових компаній в Україні за досліджуваний період (2014–2020* рр.) демонструє зменшення на 149 страховиків (39%). Загальна кількість діючих страхових компаній станом на 30 вересня 2020 р. становила 215, що на 18 установ менше, ніж у 2019 р. Варто зазначити, що спостерігається тенденція щодо скорочення частки компаній у загальній структурі зі страхування життя. Якщо у 2014 р. їх частка становила 14,9%, то у 2020 р. – 9,3%. Незважаючи на скорочення загальної кількості страхових компаній, кількість укладених договорів страхування постійно зростає (46,2%). За 9 місяців 2020 р. було укладено 187,9 млн договорів.

Стабільність страхових компаній на ринку забезпечує ефективний фінансовий менеджмент, позитивна маркетингова політика, чітке та прозоре формування страхового портфеля та спеціальні пере-страхувальні операції, що мають на меті ефективно розподіляти ризики для підняття гарантії відшкодування. Наразі страхові компанії співпрацюють з міжнародними партнерами з перестраховування та беруть участь у розподіленні ризиків.

Кожен бізнес та організація стикаються з ризиком несподіваних подій, які можуть коштувати компанії грошей або призвести до її термінового за-

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності страхових компаній, станом на кінець року

Показник	Рік						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Кількість зареєстрованих страховиків, од.	382	361	310	294	281	233	215
з них: компанії зі страхування життя, од.	57	49	39	33	30	23	20
Кількість укладених договорів страхування, тис. шт.	134713	202429	179471	185483	201078	196924	187865
Активи по балансу, млн грн.	70261	60729	56076	57381	63493	63867	61626
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування», млн грн	40530	36419	35072	36085	40667	44610	48085
Сформовані страхові резерви, млн грн.	15828	18376	20937	22864	26976	29559	29615
Чисті страхові премії, млн грн.	18593	22355	26464	28494	34424	39586	32967
Чисті страхові виплати, млн грн	4893	7603	8561	10257	12433	14338	11132

Примітка: * – станом на 30.03.2020 р.

Джерело: складено за [2].

криття. Управління ризиками дозволяє організаціям спробувати підготуватися до несподіваного, мінімізуючи ризики та додаткові витрати до того, як вони відбудуться.

Однією із форм контролю ризиків, що здійснюється шляхом прийому/передачі ризику від страхувальника до страховика виступає страховий менеджмент, який включає в себе виявлення, оцінку й інтервенцію ризиків, тобто оборонну стратегію для підготовки до несподіваного, що регламентується нормативно-правовими документами, та втіленням принципів і вчень, які є загальноприйнятими. Основні способи, такі як *уникнення* (зменшення ризику, не беручи участі в діяльності, яка в майбутньому може спричинити травму, хворобу чи смерть); *збереження* (витрати, які допоможуть компенсувати більші ризики в майбутньому); *розподіл* (часто реалізується за рахунок виплат на основі роботодавців, які дозволяють компанії сплачувати частину страхових внесків разом із працівником); *передача* (страховик бере на себе фінансовий ризик в обмін на винагороду, відому як премія, яка зазвичай перевищує вартість премій і франшизи, на основі укладеного договору зі страхувальником); *запобігання та зменшення втрат* (даний метод страхового менеджменту намагається мінімізувати збитки, а не повністю їх усунути. Так, приймаючи ризик, страхувальник зосереджується на утриманні відшкодування збитків та запобіганні їх розповсюдженню), – можуть застосовуватися до всіх площин діяльності як фізичних осіб, так і суб'єктів підприємницької діяльності, і здатні окупитися в довгостроковій перспективі.

У світовій практиці страховий менеджмент налічує шість основних принципів, які варто дотримуватися як страховикам, так і страхувальникам (рис. 1).

Страховий відсоток виникає з фінансових відносин між страхувальником і страховиком відповідно до укладених договорів. Сутність *принципу добросовісності* – розкривати точно та повністю всі факти страхового випадку (страховик має правдиво роз'яснити умови страхування, а страхувальник також має забезпечити чіткі та правильні для об'єктів або інтересів страхувальника факти). *Безпосередня причина* – це активна, дієва причина, тобто ланцюг подій, що призводить до результату, без втручання на початку й активно працює з новим і незалежним. Одним із основних принципів є *принцип відшкодування*, який базується на механізмі фінансової компенсації страхувальнику. *Принцип суброгації* передбачає право на передачу заподіяної шкоди від страхувальника страховику після сплати позову. *Внесок* сплачує страхувальник страховику за зобов'язання в забезпеченні відшкодування в разі настання певних подій згідно з договором [3].

Нині розвиток ринку стримує ряд факторів, зокрема в низки страхових компаній наявні проблеми з платоспроможністю та ліквідністю, немає чіткої бізнес-моделі, рівень управління ризиками та корпоративного управління доволі низький. Усе це робить ринок непрозорим і неконкурентним. Протягом 2013–2018 рр. деякі великі страхові групи, зокрема AEGON, AXA, SEB, AIG і HDI, вийшли з України, у тому числі через недобросовісну конкуренцію на ринку [4].

Саме незначний рівень капіталізації активів страхових компаній, демпінг тощо зумовлюють ризик банкрутства. Ризик існує там, де є можливість отримати прибуток або збиток. Що стосується збитків, зазвичай їх називають ризиком збитків або просто ризиком.

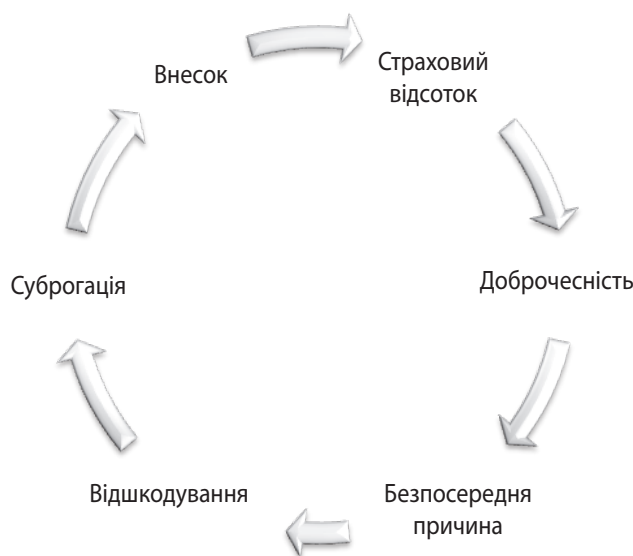

Рис. 1. Загальноприйняті основні принципи страхового менеджменту

Джерело: розроблено на основі [3].

Ризики, які можна застрахувати, це:

- ✦ ризик, який можна виміряти грошима;
- ✦ ризик однорідності (однакові ризики, які значною мірою гарантуються страхуванням);
- ✦ чистий ризик (ризик не вигідний);
- ✦ особливий ризик (ризик окремих джерел);
- ✦ випадковий ризик (виникає раптово);
- ✦ страховий інтерес (страхувальник має інтерес до об'єктів страхування) та ризики, що не суперечать законодавству.

Визначенням «ризик» у страхуванні є «невизначеність настання події, яка може спричинити економічні збитки».

Після виявлення конкретних ризиків страхової компанії та впровадження процесу управління ними існує декілька різних стратегій, які компанії можуть застосувати щодо різних видів ризиків:

- ✦ *уникнення ризику* – незважаючи на те, що повне усунення всіх ризиків рідко можливе, стратегія уникнення ризику розроблена для відхилення якомога більшої кількості загроз, щоб уникнути дорогих і руйнівних наслідків збиткової події;
- ✦ *зниження ризику* – компанії іноді здатні зменшити розмір шкоди, яку певні ризики можуть мати. Це досягається коригуванням певних аспектів загального плану проекту або процесу компанії чи зменшенням його обсягу;
- ✦ *поділ ризику* – іноді наслідки ризику розподіляються між кількома учасниками проекту або бізнес-підрозділами. Ризик також можна поділити з третьою стороною, наприклад поставальником або діловим партнером;
- ✦ *збереження ризику* – іноді компанії вирішують, що ризик того вартий з точки зору бізнесу, і вирішують зберегти ризик за будь-які потенційні наслідки. Компанії часто зберігають певний рівень ризику, якщо очікуваний прибуток проекту перевищує витрати його потенційного ризику.

Вважаємо за необхідне проведення певних заходів для вирішення даних проблем:

- 1) посилення вимог до визначення платоспроможності страховика в розрізі якості активів та оцінки ризиків;
- 2) страховий менеджмент, розкриття інформації страховиками, відповідальність актуаріїв;
- 3) упровадження механізму гарантування виплат [5].

Пандемія, яка охопила весь світ, стала основною причиною не лише високої захворюваності людей, але й фінансово-економічних негараздів у зв'язку з вимушеними «простоями» виробництва, що, своєю чергою, призвело до певних змін на ринку фінансових послуг. Учасники ринку мають швидко адаптуватися до ситуації, що виникла, та приймати стра-

тегічні рішення в майбутньому. У сучасних умовах нестабільної екологічної ситуації утворюються нові загрози для ефективної діяльності страхових компаній, проте і виникають непередбачувані можливості для їх розвитку [6].

Нині ситуація поширення COVID-19 суттєво інтенсифікувала проблематику управління ризиками на страховому ринку. Так, основною послугою у світі на страховому ринку у 2020–2021 рр. стала така страхова послуга, як страхування від «перерв у виробництві» (*Business interruption insurance*), яка покриває збитки від вимушеного (несподіваного) припинення діяльності, внаслідок майнової шкоди. На практиці страхове покриття перерв (розривів) у виробництві є складовим елементом послуги страхування майна від усіх ризиків, пропонованої для господарюючих суб'єктів [7].

Також в умовах пандемії зберігся попит на автострахування, оскільки пересування на власному автомобілі, який дає захист від контактів з іншими особами, є найбезпечнішим. Також наявний значний інтерес до сегмента добровільного медичного страхування. Однак логічно передбачити, що розмір виплат у зв'язку з COVID-19 стане одним із найбільш збиткових подій за всю історію страхування [8].

Пандемія COVID-19 та наслідки економічної діяльності у 2020 р. радикально змінили потреби, звички й очікування як споживачів, так і працівників, одночасно вимагаючи від страховиків нових підходів у діяльності. Уже з 2021 р. більшість медичних установ забезпечуються за новим принципом – фінансування за конкретно надані послуги. Запуск обов'язкового медичного страхування неможливий без реформи у фінансуванні страховиків, оскільки незалежно від того, чи є установа державною чи приватною, при розрахунку розміру страхової виплати мають бути чітко встановлені тарифи за надані медичні послуги.

Разом із упровадженням медичної реформи актуальним постає медичне страхування, яке є альтернативою та суттєвою допомогою страхувальнику, оскільки в ньому можуть поєднувати участь як держава, так і страховики. Для прикладу, якщо страхувальник придбає страховий медичний поліс на ринку, то держава може як компенсувати частину страхового платежу, так і зменшити прибутковий податок. Очікується, що ефективність програми медичного страхування буде постійно стабілізуватися лише у 2022 р.

COVID-19 з'явився в момент нарощення темпів у Non-Life, і очікується, що ця тенденція збережеться, оскільки капітал стає дефіцитнішим. Повернення страхового попиту повинно підтримувати дохід у довгостроковій перспективі. Крім того, досвід кризи медичного страхування й економіки підвищить досвід про ризики, наслідком яких буде збільшення попиту в багатьох сферах бізнесу, у тому числі на пандемічні рішення (що, своєю чергою, може вимагати

певної форми державного захисту, враховуючи не-диверсифікаційну природу ризику). Шок COVID-19, швидше за все, прискорить й інші зміни парадигми, такі як реструктуризація глобальних ланцюгів поставок для пом'якшення майбутніх ризиків галузі, породжуючи нові пули преміум-класів у страхуванні майна, інжинірингу та поруки.

Криза COVID-19 продовжує мати значний вплив на людей, суспільство, бізнес та економіку в цілому по всьому світу і у 2021 р. Страхова галузь не уникнула свого впливу, але страховики швидко реагують на кризу. По мірі відновлення економіки в цілому та реагування на пандемію страховики зіткнулися з низкою проблем, але також побачили багато нових можливостей у середньо- та довгостроковій перспективі.

Варто зазначити, що певною мірою страхова модель в Україні вже працює. Страховиком виступає Національна служба здоров'я України (НСЗУ), фінансування якої здійснює держава. НСЗУ, своєю чергою, фінансує медичні заклади за надані громадянам послуги з гарантованого пакету. Вона є неповноцінною страховою моделлю. Адже немає прямого взаємозв'язку між податками й обсягом фінансування медичної сфери, немає можливості обирати страховку з більшим покриттям. Немає конкуренції між страховиками, хоча в багатьох країнах саме страхові компанії, лікарняні каси чи фонди, змагаючись за клієнта, слідкують за якістю медичних послуг і запроваджують систему фінансових стимулів для того, щоб громадяни вели здоровий спосіб життя, регулярно проходили медогляди тощо [9].

Упровадження основних принципів, методів страхового менеджменту надає важливі переваги в управлінні ризиками:

- ✦ створює безпечне та надійне робоче середовище для всього персоналу та клієнтів;
- ✦ підвищує стабільність ділових операцій, одночасно зменшуючи юридичну відповідальність;
- ✦ забезпечує захист від подій, що завдають шкоди як компанії, так і навколишньому середовищу;
- ✦ допомагає встановити страхові потреби організації, щоб заощадити на непотрібних преміях.

Для покращення діяльності страхових компаній пропонуємо:

- ✦ розробити чітку, загальнодоступну для страховиків і страхувальників комплексну стратегію з подальшого розвитку страхування;
- ✦ провести відповідні реформи, включаючи реструктуризацію самої системи, ефективне фінансове забезпечення;
- ✦ створити сприятливе інформаційне середовище;
- ✦ розробити ефективні підходи в державній політиці, які будуть спрямовані на стабілізацію макроекономічних показників на страховому ринку, вдосконалення якості послуг та ін.

ВИСНОВКИ

Розвиток страхового ринку в Україні в перспективі можливий завдяки впровадженню ефективного механізму страхового менеджменту, на основі системного аналізу та ефективного контролю на макрота мікрорівнях. Упроваджуючи план управління ризиками та розглядаючи різні потенційні ризики чи події до їх виникнення, суб'єкти господарювання можуть заощадити власні кошти та захистити своє майбутнє. Це пояснюється тим, що страховий менеджмент допоможе своєчасно встановити певні контури, щоб уникнути потенційних загроз, мінімізувати їх вплив у разі їх виникнення та впоратися з результатами. Ця здатність розуміти та контролювати ризик дозволить бути більш впевненими у своїх ділових рішеннях. Крім того, сильні принципи корпоративного управління, які зосереджуються саме на управлінні ризиками, можуть допомогти досягти своїх цілей. Трансформаційні процеси в умовах глобалізації, які відбуваються нині в Україні, вимагають нових викликів щодо управління страховими компаніями в умовах пандемії. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Братюк В. Сучасні аспекти й завдання страхового менеджменту. *Галицький економічний вісник*. 2014. Т. 47. № 4. С. 69–76. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/6075/2/GEB_2014v47n4_Vira_Bratiuk-Modern_aspects_and_objectives_69-76.pdf
2. Страховой рынок Украины за 9 месяцев 2020 года вырос до 33 млрд грн. Кто лидер рынка? URL: <https://forinsurer.com/news/20/12/03/38823>
3. Principles of Insurance // Pan Pacific Insurance. URL: <https://www.panfic.com/insurance-knowledge/prinsip-dasar-asuransi/>
4. Біла книга «Майбутнє регулювання ринку страхування в Україні» / НБУ. Київ, 2020. 28 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4
5. Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування. Серія «Економічні науки»*. 2014. № 2. С. 282–287. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2014-2\(68\)-282-287](https://doi.org/10.26642/jen-2014-2(68)-282-287)
6. Боднар О. А., Хоренженко В. В., Татаренкова Ю. В. Функціонування страхового ринку України в умовах пандемії COVID-19. *Ефективна економіка*. 2020. № 10. DOI: [10.32702/2307-2105-2020.10.67](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.10.67).
7. Клапків Ю. М., Свірський В. С. Проблеми функціонування ринку страхових послуг в умовах поширення COVID-19. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 5–9. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2021.2.1>
8. Татар М. С., Гребенікова О. В., Ковальчук І. Г. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах глобальних викликів. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 371–378. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-371-378>

9. Радущий М. Коли і яким чином в Україні запрацює обов'язкове медичне страхування? // Українська правда. 21.07.2020. URL: <https://life.prawda.com.ua/columns/2020/07/21/241715/>

REFERENCES

- "Bila knyha «Maibutnie rehuliuвання rynku strakhuvannya v Ukraini» [White Paper "Future Regulation of the Insurance Market in Ukraine"]. NBU. Kyiv, 2020. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4
- Bodnar, O. A., Khorenzhenko, V. V., and Tatarenkova, Yu. V. "Funktsionuvannya strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh pandemii COVID-19" [Functioning of the Insurance Market of Ukraine in the Conditions of the COVID-19 Pandemic]. *Efektivna ekonomika*, no. 10 (2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.10.67
- Bratiuk, V. "Suchasni aspekty i zavdannia strakhovoho menezhmentu" [Modern Aspects and Objectives Insurance Management]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 47, no. 4 (2014): 69-76. http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/6075/2/GEB_2014v47n4_Vira_Bratiuk-Modern_aspects_and_objectives_69-76.pdf
- Klapkiv, Yu. M., and Svirskyi, V. S. "Problemy funktsionuvannya rynku strakhovykh posluh v umovakh poshyrennia COVID-19" [Problems of Functioning of the Insurance Services Market in the Conditions of COVID-19 Distribution]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, no. 2 (2021): 5-9. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2021.2.1>
- "Principles of Insurance". Pan Pacific Insurance. <https://www.panfic.com/insurance-knowledge/prinsip-dasar-asuransi/>
- Polchanov, A. Yu. "Teoretychni osnovy strakhovoho menezhmentu" [Theoretical Foundations of Insurance Management]. *Visnyk ZhDTU: Ekonomika, upravlinnia ta administruvannya. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 2 (2014): 282-287. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2014-2\(68\)-282-287](https://doi.org/10.26642/jen-2014-2(68)-282-287)
- Radutskyi, M. "Koly i yakym chynom v Ukraini zapratsiuie obov'язkove medychne strakhuvannya?" [When and How Will Compulsory Health Insurance Work in Ukraine?]. *Ukrainska pravda*. July 21, 2020. <https://life.prawda.com.ua/columns/2020/07/21/241715/>
- "Strakhovoy rynek Ukrainy za 9 mesyatsiv 2020 goda vyros do 33 mlrd grn. Kto lider rynku?" [The Insurance Market of Ukraine for 9 Months of 2020 Grew to UAH 33 Billion. Who Is the Market Leader?]. <https://forinsurer.com/news/20/12/03/38823>
- Tatar, M. S., Hrebenikova, O. V., and Kovalchuk, I. H. "Zabezpechennia finansovoi stiiokosti strakhovykh kompanii v umovakh hlobalnykh vyklykiv" [Ensuring the Financial Sustainability of Insurance Companies in the Face of Global Challenges]. *Biznes Inform*, no. 11 (2020): 371-378. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-371-378>

УДК 336.71
JEL: E59; G21; G32

ІДЕНТИФІКАЦІЯ КВАЛІФІКУЮЧИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

©2021 КОВАЛЬОВА О. М.

УДК 336.71
JEL: E59; G21; G32

Ковальова О. М. Ідентифікація кваліфікуючих факторів впливу в контексті управління фінансовою стійкістю комерційного банку

Метою статті є уточнення теоретичних положень удосконалення управління фінансовою стійкістю комерційного банку та оцінка її сучасного стану в контексті впливу дестабілізуючих факторів. Розглянуто наукові підходи до визначення категорії «фінансова стійкість комерційного банку», що дозволило деталізувати її характерні риси й особливості та сформувані комплексне уявлення про фінансову стійкість комерційного банку як системну категорію, своєчасна оцінка бенчмарків якої дозволяє мінімізувати вплив специфічних і систематичних ризиків економічного середовища в умовах високої невизначеності. Систематизовано нормативно-правові документи, що регламентують всі потенційні аспекти зрушення фінансової стійкості комерційного банку внаслідок зміни структури капіталу, ліквідності, платоспроможності, кредитних ризиків та є складовою частиною інформаційного забезпечення аналізу фінансової стійкості комерційного банку. Узагальнено класифікацію факторів впливу на фінансову стійкість комерційного банку. Досліджено вплив епідеміологічної кризи, пов'язаної з поширенням COVID-19, на ключові бенчмарки банківської системи в розрізі оцінки фінансової стійкості банківської установи. Проаналізовано динаміку зміни частки непрацюючих кредитів комерційних банків України, адже кредитування створює основу для забезпечення рівноваги між тимчасово вільними коштами й обсягами ресурсів, що потребує мікрорівень фінансової системи для сталого розвитку. Особливу увагу приділено аспектам збалансованості та стійкості ресурсної бази комерційного банку, що обумовило ретельний аналіз пасивів банківської системи з позиції впливу на фінансову стійкість комерційного банку.

Ключові слова: фінансова стійкість, комерційний банк, пруденційні нормативи, фактори впливу, управління, кредити.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-212-221>

Рис.: 7. Табл.: 1. Бібл.: 22.

Ковальова Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту, Державний університет «Одеська політехніка» (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: kovalova.helen@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2080-1150>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2107277/olena-on-kovalova/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=5667740600>